

Austevoll kan få pol i hamna

AUSTEVOLL: Før Vinmonopolet det som dei vil, blir det polit i Bekkjær på Austevoll. Bekkjær er ein populær hordelstad både blant lokalbefolkninga og tilreisande båturlatar. I sagnad til Austevoll kommune skal Vinmonopolet fast at Bekkjær Torg er den klart beste eigna staden for etablering av pol, skriv avisa Marstenen.

Buplukt for presten

KVINNHØRAD: I september kvinner sokneprest Jan Ove Totland og kona ny einestad på Valen i Kvinnherad, for å koma nærmare familien og fjerne seg på alderdomen. Samstundes søkte dei bispedømmerdet om fritak for buplukt i prestebustaden på husene, men fekk avslag. Dei meiner bupluktordninga er antikvarisk og vil gjera det dei kan for å få ho ferna, melder avisa Kvinnheringen.

Nedgang i hjortebestand

KVINNHØRAD: Hjortebestanden i den mest hjorterike kommunen i landet er i ferd med å stagnere, melder avisa Grenda. Fleire av jaktvalda i Kvinnherad klarer ikkje å fylla kvoten sjølv om jakta strekker seg heilt til 23. desember i år, og med at vi har auka kvotane kvart einaste år, vil det ikkje vera unaturleg om vi no ser ein stagnasjon i fellingsprosenten, seier villforvaltar Leif Trygve Viaranes.

Bot for kvikksplvforurensning

VÅG: Af Decon Offshore på Raunes i Våg har fått 750 000 kroner i bot på grunn av kvikksplvforurensning, skriver Haugeas Avis. Selskapet ble i 2008 politianmeldt for brudd på forurensningsloven av Norges Miljøvernforbund.

Brendesæter må riva trapp

BØMLØ: Eige-domsutviklar og tidlegare Brannspelar Geirmund Brendesæter byrde trapp, kai og terrasse ved naustet sitt utan byggjeløype. No har Bømlø kommune vedteke at byggerkja strandona må fjernast, melder Haugeas Avis. – Me gjorde ein feil, så dette har eg full forståing for, seier Brendesæter. No må han til å riva, men har allereie fått litt hjelp av herjingane til stormen «Berit».

-Vi barna ble over

■ Ett av fire barn har foreldre med psykiske lidelser

Maria Mowe (25) vokste opp med en psykisk syk mamma. Når moren var manisk, kunne hva som helst skje.

KJØPSTILNØR
NICKOL BODLAND
MARIA MOWE (Foto)

Drakt, hatt, høye hæler. Mammaen til Maria på fem år er en stilig dame, men ikke helt som andre mødre.

En natt vekker hun søskenflokket i Steinkjelleren og viser frem et fotografi. Hun er sikker på at kvinnen på bildet er Gud.

Hun spiser lite, sover ikke og vil bare snakke om Gud. Når psykosen slår inn, er moren overbevisning om at Djævelen er i henne.

– Det var første gang jeg skjønte at mamma var syk, forteller Maria Mowe, som i dag er 25 år.

Moren blir innlagt på psykiatrisk avdeling med diagnosen manisk depresjon. Marias seks år gamle søster tar busen alene til Haukeland sykehus og spør myndig i sykehusresepsjonen: – Kor e mamma?

Ballett på Festplassen

Da mor ble syk flyttet de tre søsknene til far i Starefossen. Her bodde Maria til hun var 12 år. Da flyttet far til Nesodden, Maria ble igjen i Bergen.

– Jeg ville så gjerne bo hos mor. Jeg mastet og mastet.

De neste årene ble turbulente. Når moren ble manisk, ofte rundt høytider som 17. mai og jul, kunne alt skje. Hun kunne planlegge tur til Portugal for 12 000 kroner for å gifte seg med seg selv; et innkjøp barna klarte å forhindre.

Hun snakket stadig om å skifte enighet.

– Et annet uttrykk for selv-mord, forklarer fatteren.

Marias mor har danset ballett på Festplassen naken.

– Jeg brydde meg ikke så mye om hva vennene mine tenkte, men jeg ble så sliten. Det var noe hele tiden.

– Realistisk tall

Cirka 260 000 norske barn, eller nær hvert fjerde barn, har foreldre med moderat eller alvorlig psykisk lidelse, som kan gå ut over hvordan de vok-

Vi burde
suppet å bære
byrdene alene

MARIA MOWE, DATTER

over omsorgen for barna. – Men risikoen er høyere i denne gruppen, sier Torvik.

Rollebytte

Maria er nært knyttet til moren, som hun beskriver som intelligent, varm og åpen, men også

som eksentrisk og alternativ. I Steinkjelleren ble rollene tidlig byttet om. Maria tok ansvar. Fire år gammel lærte hun seg å lage middag.

Først da hun ble voksen, forsto Maria hvordan morens sykdom hadde påvirket henne som barn.

– Jeg hadde veldig mye vondt i hodet og følte meg alltid litt stresset. I ettertid har jeg skjont at mors sykdom var nær alltopp-slukende enn jeg trodde.

– Hvordan reagerte du? – Ved å bli hardt og høre på sint musikk. Slik fikk jeg lettet på trykket.

Ikke fakta

■ 65 000 barn har foreldre som får behandling for psykiske lidelser, viser en presentasjon fra SINTEF.

■ 410 000 norske barn har en eller to foreldre med en psykisk lidelse.

■ 25 prosent av psykiske lidelser blant ungdom og 10 prosent av tidlig død blant barn har sammenheng med foreldres psykiske helse.

KILDE: FOLKEHELSEINSTITUTTET

Søskenrød

Søsknene har sett moren paranoid og suicidal. De holdt søskenrød når de ikke ante hva de skulle gjøre og opplevde det nærmest som umulig å få hjelp.

Den eneste løsningen var å vente til mor ble så syk at hun måtte tvangsinnlegges, og de kunne kontakte politiet bak hennes rygg.

Men når moren ble uskrevet, var det ingen som fulgte henne opp eller sjekket om medisinene fungerte. Blare én gang i løpet av skoletiden sendte læreren

Ikke fakta

■ 65 000 barn har foreldre som får behandling for psykiske lidelser, viser en presentasjon fra SINTEF.

■ 410 000 norske barn har en eller to foreldre med en psykisk lidelse.

■ 25 prosent av psykiske lidelser blant ungdom og 10 prosent av tidlig død blant barn har sammenheng med foreldres psykiske helse.

KILDE: FOLKEHELSEINSTITUTTET

henne til skolehelsetjenesten. Det var da Maria ikke ville slippe matpakken sin.

Ingen å ringe

– Jeg fortalte hvordan jeg hadde det hjemme. Det ble en samtale. Ikke mer.

Utover dette fikk hun aldri oppfølging av helsevesen eller hjelpeapparat.

– På sykehuset spurte de ikke engang om hun hadde barn.

TØFF BARNDOM: Maria Mowe (25) vokste opp med en mor som i perioder er manisk. Hun måtte tidlig lære å ta ansvar for moren. – Jeg ble

Barn av psykisk syke

Tabellen viser hvor mange barn som lever med foreldre som har ulike grader av psykiske lidelser*

Grad av psykisk lidelse	Antall	Prosent
Moderate eller alvorlige	260 000	23,1%
Alvorlige psykiske lidelser	115 000	10,4%

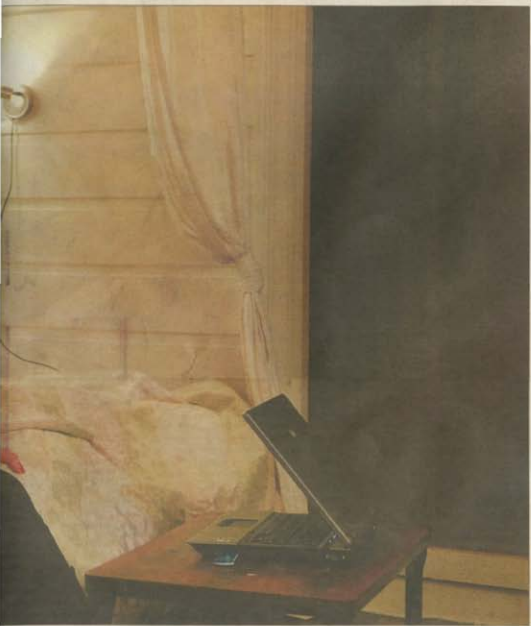
* Det er 1,1 millioner barn under 18 år i Norge

Kilde: Folkehelsetrusten

© grafikk@bt.no

latt til oss selv

– Mange barn er alltid i alarmberedskap

ig nye vondt i hodet og var alltid litt stressert, forteller Maria, som er svært knyttet til sin mor.

Utenom politiet hadde vi absolutt ingen å ringe. Vi var alene med en far eller mor som har psykiske problemer. I arbeidet med en mastergradsoppgave gikk tidligere Morild-redaktør Agnes Rabbe gjennom 200 anonyme innlegg som barn og unge har skrevet på nettstedet.

Nettsidet er for barn og unge med en far eller mor som har psykiske problemer. I arbeidet med en mastergradsoppgave gikk tidligere Morild-redaktør Agnes Rabbe gjennom 200 anonyme innlegg som barn og unge har skrevet på nettstedet.

Nettsidet er for barn og unge med en far eller mor som har psykiske problemer. I arbeidet med en mastergradsoppgave gikk tidligere Morild-redaktør Agnes Rabbe gjennom 200 anonyme innlegg som barn og unge har skrevet på nettstedet.

– På nettet forteller de trolo andre historier enn de våger å gjøre ansikt til ansikt. Dette er barn som er vant til å ta hensyn til voksne og skjule hva de faktisk opplever, sier Rabbe.

– Reell redsel

To ord gikk hyppigst igjen i innleggene: «Redd» og «divred».

– Disse barna beskriver redsel på nesten alle livets arenaer. De er redde for at more eller far skal

hjulpet veldig, tror jeg. Helsepersonell er ofte redd for å snakke om psykoser med barn, men barn tåler mer enn folk tror.

– Nei. Men vi har bursdag på

børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for

en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på

børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for

en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på

børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for

en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på

børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for

en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på

børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for

en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på

børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for

en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på

børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

– Burde du blitt forsknet for en slik barnvond?

– Nei. Men vi har bursdag på børre byrden alene.

Store lynskoder i helgen

BERGEN: BKK har hatt 30–40 personer i arbeid i helgen for å fiske skadene fra utallige lynnedslag både natt til lørdag og natt til søndag, skriver Bergensavisen. Natt til lørdag skal det ha slått ned 195 km i og rundt Bergen. Det sterkeste ble målt til 330.000 ampere, som skal være 5500 ganger kraftigere enn det hovedstrømmen i en bolig ville tålt.

Nytt rederi størst på ferger

BERGEN: Fjord1 slår sammen Fjord1 NMF, Fjord1 Fylkesbaatene og morselskapet til et helt nytt rederi, melder NRK. Det nye rederiet blir landets største på ferger, slår statskanalens nettstedet fast. Det nye selskapet blir etablert 1. april neste år. – Vi har behov for å styrke lønnsomheten for å sikre dagens drift og gjøre det mulig å vokse i fremtiden, sier konsernsjef Leif Øverland til DN. Øverland mener selskapene kan unngå dobbeltarbeid med sammenslåingen.

Fotgjengere risikerer livet

KNARVIK: Mange ungdommer dropper undergangen på fylkesvei 563 ved Agdenes og tar en livsfarlig snarvei over veien, skriver Vest-Nytt. Aulsen har fått inn flere tips fra sjåførere som forteller at de nesten har kjørt på ungdommene. Politioverbetjent Bjørn Hagen er kritisk til de som har planlagt og bygd undergangen. Han understreger også den virkelige farligheten for fotgjengere, ettersom mange velger snarveien over bilveien.

Kan hjelpe flere med telemedisin

SAUDA: Fredag fikk den lokale helsestasjonen i Sauda installert telemedisinsk utstyr for ca. 150.000 kroner. Det betyr at flere pasienter kan behandles lokalt. Utstyret gir et ekspertise fra andre steder i landet kan være «til stede» i akuttrommet. Utstyret har kraftig zoomlinse og alt blir sendt live på sikre bredbåndslinjer, skriver Hauge Sunds Avis.

Dømd etter hard kveld for «Hardsjø»

AUSTEVOLL: Mens skipperen var full i maskinrommet, sovna fletteren bak roret. «Hardsjø» lekk millioner. Nær 16 måneder seinare er skipperen dømt til 30 dagar betingta fengsel. Retten slår fast at skipperen hadde ein alkoholprobleme på rundt 1,5 på tidspunktet for grunnsetinga. «Hardsjø» er eiga av tidligere stortingsrepresentant og Austevoll-ordførar Magnus Stangeland.

–Politikerne bløffer om lyntog

OSLO: Tidliger N58-sjef Osmund Ueland mener at Jernbaneverkets fire konsulentrapporter om lyntog bygger på en politisk bløff. – Alle vet at det ikke kommer lyntog på kryss og tvers i Norge. Det norske folk er fjernt bak lynt, skriver Ueland i en epost til NTB. Han har ingen tro på at Stortinget vil bevile pengene til et høyhastighetsnett for norsk jernbane.

Færre dør på norske veier

OSLO: Ikke siden 1954 var det så få dødsulykker på norske veier som i fjor. I år kan det ligge an til ny rekord. I fjor var tallet 208 – det laveste siden 1954, da 175 mennesker døde i trafikkuulykker. Ifølge Statistisk sentralbyrå ble det fra januar til oktober det registrert 145 dødsfall og 530 alvorlig skadede. I samme periode i fjor var tallet 186 døde og 623 skadede.

Vil giøsten det billigere å fortøle pakker

OSLO: Posten vil heve grensen for hvilke pakker som kan fortøles forenklet. Det kan spare norske netthandlere for 11,5 millioner kroner i året. Pakker med en verdi på under 1000 kroner kan i dag fortøles forenklet, noe som gjør at det koster mindre å få pakken inn i landet. Nå ønsker Posten Norge å utvide ordningen med forenklet fortøling, og vil heve grensen til pakker med verdi 5000 kroner.